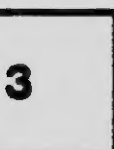
3

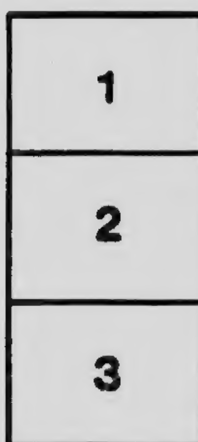
1
2
3

2
3
5
6

КОНСТИТУЦІЯ

Української Соц.-Демократичної Партії в Канаді

(Поправлена і доповнена другим з'їздом У. С. Д. П. в Вінніпеґу і принята загальним голосованем членьства У. С. Д. П. в місяци марті 1918 р.)

Ціна 10 центів.

НАКЛАДОМ ЕКЗ. КОМІТЕТУ У.С.Д.П.
Вінніпеґ, Ман.
1918.

КОНСТИТУЦІЯ

Української Соціял-Демократичної Партії в Канаді

(Поправлена і доповнена другим з'їздом У. С. Д. П. в Вінніпеґу і принята загальним голосованем членьства У. С. Д. П. в місяци марті 1918 р.).

НАКЛАДОМ ЕКЗ. КОМІТЕТУ У. С. Д. П.
Вінніпеґ, Ман.
1918.

З Друкарні 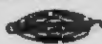 "Роб. Народа"

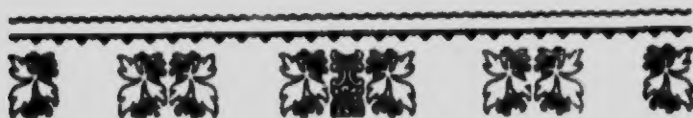

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ В КАНАДІ.

(ПОПРАВЛЕНА І ДОПОВНЕНА ДРУГИМ З'ЇЗДОМ У. С. Д. П. В ВІННІПЕҐУ І ПРИНЯТА ЗАГАЛЬНИМ ГОЛОСОВАНЄМ ЧЛЕНЬСТВА У. С. Д. П. В МІСЯЦИ МАРТІ 1918 р.)

I. Відносини У.С.Д.П. до соціял. партій.

Українська Соціял-Демократична Партія в Канаді є автономною частиною Канадійської Соціял-Демократичної Партії.

II. Органи У.С.Д.П.

Органами У.С.Д.П. є: З'їзд партії, Екзекутивний Комітет, Окружні З'їзди, Окружні заряди, Збори відділів і загальний голос членьства.

III. Відділи.

1. Пять або більше осіб можуть заложити відділ (льокаль), коли згодять ся на плятформу і конституцію партії та підпишуть ся під членським з'обовязанем. За згодою Екз. Комітету має бути виставлений їм чартер, коли враз зі зголошенєм пришлють вкладку*) за всіх підписаних членів за біжучий місяць і оплату за чартер в сумі $3.00.

---

*) Вкладки тепер відсилаєть ся до Окр. Комітетів.

2. Не більше, чим один відділ може бути з'організований в якім небудь місті, хіба коли згодить ся на се істнуючий відділ.

3. Кождий зголошуючий ся член партії, має виповнити і підписати слідуючу форму аплікації:

Я, низше підписаний, отсим прошу о принятє мене в члени відділу Української Соціял-Демократичної Партії в .... провінції ....

Я годжу ся на плятформу принціпів соціял-демократичної партії і коли буду принятий, годжу ся повиңувати ся конституції партії.

Імя і назвиско аплїканта ....

Адреса ....

Занятє ....

Занятє .... Вік ....

Чи аплїкант є горожанином? .... Виборець? .... Чи належить до юнії? ......

Чи належав до якої організації перед тим? ....
....

Чи передплачує "Р. Н."? .... Які інші часописи передплачує? ....
....

Принятий до відділу дня .... року 191..

Предсїдатель: Секретар:

4. Кождий член має платити такий місячний податок, чкий установить його відділ, а сей податок має бути поквітований стемплями, закупленими від Окружного або Екзекутивного Комітету, зазначеним підписом секретаря відділу.

5. Кождий член, залягаючий з вкладкою чи спеціяльним податком більше чим 60 днів, тратить членські права.

6. Всяке переступленє членського з'обовязаня має вважати ся за вистарчаюче, аби провинившого ся члена виключити або суспендувати.

Аби суспендувати, або виключити члена, потрібно більшости голосів всїх дійсних членів згромаджених на спеціяльнім мітінгу, скликанім на вислухане скарги, виставленої проти якого небудь члена. Кождий член має право відкликати ся проти якого небудь члена. Кождий член має право відкликати ся проти рішеня відділу до Окружного Комітету, а відти до загального голосу округа. Про всї виключеня і суспензії треба доносити до Окружного і Екзекутивного Комітету і жаден віддїл не сьміє допустити у своє членьство такого члена, поки засуд виключеня або суспензії не буде усунений.

7. Коли зайде нагла потреба виключеня або суспендованя члена даного віддїлу, може Е. К. его суспедувати, порозумівши ся з членами О. К. даного округа і відложити его суспендоване до рішеня партійного з'їзду.

8. Виконуючими органами Віддїлу є заряди, вибрані спеціяльно в тій цїли скликаними зборами в місяци грудни, на протяг одного року. Такі заряди мають складати ся з: 1) організатора, котрий має нагляд над всею роботою в віддїлї; 2) фінансового секретаря, котрий має збирати від членів місячні вкладки і провадити всї рахунки віддїлу 3) протоколярного секретаря, котрий має пильнувати кореспонденції і писати всякі протоколи; 4) касієра, котрий має перепроваджувати в себе фонди віддїлу, і з всяких инших урядників, яких віддїлови буде потрібно, як прим. бібліотекара, господаря, кольпортера, заступників ріжних урядників і инших.

9. Секертарі віддїлів мають здавати до пятнайцяти днів після кождого кварталу (іменно до 15 січня, 15 цьвітня, 15 липня і 15 жовтня) справоздання Окружному Комітетови і Екзекутивному Комітетови.

10. В разї розвязаня якого відділу, весь його маєток має бути доручений Окружному або Екзекутивному Комітетови.

11. Відділи У.С.Д.П. в однім місті або виборчім окрузї мають працювати в порозуміню з прочими соц. дем. відділами у всїх справах, в яких вони всї заінтересовані. Коли більшість відділів в однім містї, або окрузї за тим заявить ся, має відбути ся мійська чи окружна конвенція в цїли іменованя кандидата. Кождий відділ може зааранжувати окружне референдум.

12. Кожде місто або виборчий округ може вибрати центральний комітет, який би завідував спільними справами в містї або окрузї. Експенси починені мають поповняти інтересовані відділи.

13. Кождий член У.С.Д.П. в Канадї має до двох місяців по вступі до партії передплатити собі партійний орґан "Робочий Народ".

14. Кождий член У.С.Д.П. в Канадї не виповнивши обовязку що до передплати партійного орґану "Р. Н." до двох місяців по єго вступі до партії, перестає бути її членом.

15. Член або члени У.С.Д.П. в Канадї не сьміють належати до буржуазних, клерикальних та инших шкідливих соціялїзмови орґанїзацій.

16. Програма всїх бизнесових мітінґів по відділах має бути слїдуюча:

1. Вибір урядників.
2. Приниманє нових членів і приниманє кандидатів на дійсних членів.
3. Відчитанє протоколу.
4. Кореспонденція і виплати.
5. Відчитанє повідомлень і розпоряджень з партійного орґану.
6. Справозданє комісій.

7. Справоздане орґанізатора.
8. Фінансове справоздане.
9. Нескінчені справи.
10. Нові справи.
11. Внесок на замкнене мітінґу.

VI. З'їзд партії.

1. З'їзд партії є найвисшим-управляючим орґаном тоїж, і як такий має відбувати ся що два роки в місяцях листопаді аб огрудни. На жадане одної третої части відділів, подане Е. К. на письмі, обовязаний тойже скликати надзвичайний з'їзд кождого часу.

2. Місце з'їзду означує Е.К. У.С.Д.П. відповідно до обставин.

3. Членами з'їзду партії є: делеґати поодиноких відділів, члени Екзекутивного Комітету, партійні орґанізатори, редактори партійних часописий і партійні посли.

4. Кождий відділ партії має право і обовязок вислати на з'їзд одного делеґата; колиж відділ числить поверх 30 членів, то має право вислати одного додаткового делеґата за кожду дальшу трийцятку членів.

5. Кождий делеґат на з'їзд має право рішаючого голосу. Прочі учасники з'їзду, котрим з'їзд дасть право дорадчного слова, можуть брати участь в нарадах з'їзду без права виборчого голосу.

6. Кождий делеґат має лише один голос без взгляду на те, кілько відділів або яке число членів заступає.

7. З'їздом партії проводить предсідатель, зглядно єго заступник, вибраний з'їздом. З'їзд вибирає предсідателя на кожду єго сесію з окрема. З'їзд вибирає відповідне число секрета-

рів на протяг цілого з'їзду.

8. Всї звичайні рішеня з'їзду западають абсолютною більшістю голосів. До зміни конституції партії потрібно дві третих голосів з'їзду.

9. До з'їзду партії належать слїдуючі справи:

а) Ухвалюванє конституції партії або її зміна.

б) Ухвалюванє резолюцій в справах орґанізації, партійної тактики і партійної преси.

в) Полагоджуванє всяких спорів повставших в партії з партійних відносин і приниманє або викличуванє засуспендованих членів, для котрих з'їзд є послїдною інстанцією.

д) Контроля всїх фондів партійних, запомогових кас і робітничих кооперативних спілок зістаючих під зарядом партії.

10. Кожда справа, з винятком вибору Е. К. партії, заки прийде під обради з'їзду, має бути перше обговорена в вибраних до сего з'їздом комісіях, а наради мають відбувати ся над резолюціями предложеними через комісії.

11. Порядок нарад з'їзду укладає Екз. Ком. партії і оголошує його що найменше один місяць перед з'їздом. Екз. Ком. партії обовязаний поставити на дневний порядок з'їзду, в доповненю до оголошеного вже порядку, справи за постановленем котрих заявить ся трета часть відділів, зглядно делеґатів відділів, найпізнїйше на два тижнї до з'їзду.

12. Предложений Екз. Ком. порядок нарад має з'їзд право змінити першого дня безпосередно по своїм уконституованю ся.

13. З'їзд не може уконституувати ся як з'їзд У.С.Д.П. в Канаді, єсли не приїде найменше четверта часть делеґатів, про вибір котрих Екз. Ком. зістав повідомлений.

14. До переводженя ухвал з'їзду потрібна

присутність половини, — а коли ходить о зміну конституції, трох четвертин делеґатів на з'їзді.

15. Всї ухвали і постанови з'їзду мають бути віддані під референдум усього членьства У.С. Д.П., після чого они доперва стануть правосильні.

16. Коли на з'їзді не явить ся приписане конституцією число делеґатів, в такім случаю учасники з'їзду устроюють партійну конференцію. Всї свої ухвали має партійна конференція віддати під референдум усього членьства партії.

17. В случаях потреби, може Екз. Ком. скликати партійні конференції, про що має повідомити членьство партії. Конференції мають складати ся з мужів довіря покликаних Екз. Ком., як рівнож з делеґатів вибраних відділами. Рішеня партійних конференцій мають бути правосильні, коли будуть приняті через референдум.

V. Головний заряд партії.

1. Головним виконуючим орґаном партії є Екзекутивний Комітет, складаючий ся з пятьох членів з одної місцевости, вибраних з'їздом на протяг двох літ.

2. До Екз. Ком. належать слідуючі справи:

а) Репрезентувати партію на зверх.

б) завідувати орґанїзаційною і аґітаційною роботою в партії, на скільки сего не можуть робити Окружні Комітети.

в) Провадити біжучі справи партії, як видавати Окружним комітетам і відділам чартери, стемплї, конституції і членські книжочки.

г) Принимати під референдум пропозиції відділів і коли вони поперті трома відділами партії і згідні з духом сеї конституції, піддава-

ти їх під загальний голос членьства.

г) Складати що кварталу справоздане відділам партії.а для зїзду приготовити звіт за весь час свого урядованя від послїдного з'їзду.

д) Скликати з'їди партії і укладати їх програми.

е) Екз. Ком. має безпосередний надзір над пресою.

3. Екзекутивний Комітет разом з Адміністраційним Комітетом можуть винагороджувати урядників партії платнею після їх заслуги і праці.

4. Місце осїдку Екз. Ком. має бути в тім самім містї, де видаеть ся партійний орґан "Робочий Народ."

5. Екзекутивний Комітет складає ся з слїдуючих урядників: орґанїзатора, його заступника, секретаря і його заступника і касіера.

6. Орґанїзатор має мати нагляд над ходом роботи в партії і має бути предсїдателем на мітінґах Е. К. В случаю неприсутности орґанїзатора його місце заступає його заступник.

7. Обовязком секретаря є пильнувати всьої кореспонденції згідно з волею Екз. Ком. Що кварталу має секретар здавати справоздане осібним листком для всїх віддїлів, сконтрольоване і підписане контрольною комісією партії. В случаю неприсутности секретаря, його місце заступає його заступник.

8. Обовязком касіера є удержувати всї гроші в чартерованім банку на імя Екзекутивного Комітету; всї виплати в імени партії має ся робити лише на підставі варанту підписаного членами Екзекутивного Комітету.

VI. Контрольна комісія У.С.Д.П.

1. Контрольна комісія складаеть ся з трох членів запропонованих віддїлом з тої місцевости

де находить ся Екз. Ком. і центральний партійний орґан і принятих через референдум членьства партії.

2. Обовязки контрольної комісії є:

а) Контролювати книги і фінанси Е. К. що місяця.

б) Контролювати книги і фінанси партійного орґану "Р. Н." що місяця.

в) Провіряти і підписувати всї фінансові справоздання Е. К. і партійного орґану "Р. Н."

VII. Екзекутивна Рада.

1. В склад Екз. Ради входять всї члени окружних зарядів. Обовязки Екз. Ради є:

а) Помагати Екз. Ком. у всїх важнійших справах партії.

б) Виповнювати опорожненя, які притрафлять ся в Екз. Ком. запропонованими членами відділу з місця осїдку Е. К., котрі мають бути піддані під референдум членьства партії.

в) На зазив Екз. Комітету Екз. Рада може з'їхатись на наради, коли сего будуть вимагати важні і пекучі партійні справи.

2. Екзекутивна Рада може відкликати котрого небудь члена, або і всїх членів Екзекутивного Комітету, заряджуючи відповідне референдум до членства партії.

3. В разі опорожненя місця в Екз. Раді, Екз. Ком. має повідомити про се відділи в аґітаційнім окрузї, де лучило ся опорожнене і зарядити вибір нового репрезентанта.

VIII. Аґітаційні Округи.

1. Не меньше чим три відділи партії мають право з'орґанізувати автономний аґітаційний округ. Такими округами управляють окружні

заряди, вибрані окружними з'їздами.

2. Кождий відділ партії даного аґітаційного округа має право вислати на окружний з'їзд, на кождих своїх десятьох членів по одному делеґатови. Екз. Ком. має право вислати на кождий окружний з'їзд одного свого делеґата.

3. До окружного з'їзду належать:

а) Ухвалюванє орґанїазційних статутів округа, або їх зміна в границях статута партії.

б) Вибір і контроля окружного заряду.

в) Контроля фондів зістаючих під зарядом округа.

г) Ухвалюванє буджету округа і евентуальне накладанє окружних податків.

4. Виконуючими орґанами аґітаційних округів є окружні заряди, вибрані окружними з'їздами.

5. Права і обовязки окружних зарядів ухвалюють окружні з'їзди.

6. Який небудь відділ може за посереництвом Екз. Комітету партії зачати референдум до сусідних відділів, що до пожаданости з'орґанїзованя аґітаційного округа. Екзекутивний Комітет одержавши потакуючу відповідь найменьше від трох відділів, має урядити першу окружну конвенцію і в всякий інший спосіб помочи у заснованю окружної орґанїзаці. Конвенція має зголосити ся по окружний чартер, рішити про устрій орґанїзації і вибрати окружних урядників.

7. Окружні орґанїзації мають добувати фонди на провадженє своєї роботи добровільним оподаткованєм своїх відділів.

8. В случаю розвязаня окружного заряду (Окружного Комітету), його книги і маєток мають бути доручені Екз. Ком.

IX. Партійна преса.

1. Екз. Комітет У.С.Д.П. видає центральний орган укр. соц. дем. партії "Робочий Народ", котрий є власністю цілої партії.

2. Про потребу видаваня більше партійних газет або про признанє партійними органами виходячих вже газет писаних в дусї соціялїстичнім, може рішати партійний з'їзд або в винаткових случаях рішають члени партії через відповідне до сеї справи референдум.

3. Редакторів партійних газет може принимати або зміняти Екз. Ком. в порозуміню з Екз. Радою.

4. Над адмінїстрацією, робітниками і інвентарем партійного органу "Р. Н." має контролю Адміністраційний Комітет вибраний на з'їзді партії, котрий складаєть ся з трох членів.

5. Адм. Комітет в порозуміню з Екз. Комітетом принимає або віддалює робітників в друкарни партійного органу.

6. Опорожненє, яке лучить ся в Адм. Комітеті має виповнятись з членів місцевого відділу, де видаєть ся партійний орган "Р. Н." пiдданих під референдум партії.

7. Мінімальну платню партійним урядникам, редакторам і робітникам в партійнім органі назначує партійний з'їзд, а в случаях вимог, може Екз. Ком. в порозуміню з Адм. Ком. підвисшити або зменшити їм платню.

8. Всї платні урядники і робітники партії оставляючи своє становище, мають заявити свою резиґнацію Екз. Ком. на письмі не меньше чим один місяць наперед.

9. Всі прочі урядники партії, мають заявити свою резиґнацію на письмі по можности наперед перед уступленем зі свого становища.

X. Додаткові постанови.

1. В завідуваню справами У.С.Д.П. можуть брати активну участь лише відділи У.С.Д.П.

2. Екзекутивний Комітет повинен сповняти обовязки окружних комітетів, де нема окружних організацій.

3. Голосоване над кождим референдум має кінчити ся в 60 днів після оголошеня.

4. Всї пропозиції та инші справи предложені під референдум партії мають бути предложені без жадного вступу та заміток.

5. Всяке нехтоване відділом провізій конституції та правил партії вистарчає, аби Екз. Ком. суспендував такий відділ на припоручене Окружного Комітету і сейчас піддав свій вчинок під одобрене загального членьства.

6. Урядників віділу має ся вибирати на протяг одного року, однакож по укінченю року можна вибрати їх наново. Вибори урядників мають відбувати ся в протягу місяця грудня, а урядоване має зачинати ся від першого січня. Про вислїд кождого вибору урядників внутр відділу треба сейчас доносити до Окружного і Екз. комітетів.

7. Відділи мають відбувати що найменьше одно адміністраційне засїдане (бизнесовий мітінг) в місяци.

8. Всї урядники, ради і комітети можуть бути усунені своїми виборцями, коли ствердить ся проти них оскаржене о занедбуване обовязку або о переступлене конституції чи плятформи.

9. Кождий дійсний член одного відділу має право бути присутним і говорити на мітінґах иншого відділу, але не має права брати участи в голосованю.

10. Жадна часть української соціял-демокра-

тичної партії не сьміє робити в спілці з якою будь громадою людий, що не признає клясової боротьби та потреби скасованя капіталїстичного ладу.

11. Жадна особа не може бути іменована кандидатом на який небудь уряд в Окружнім чи Екзекутивнім Комітеті або на яке будь публичне становище, коли не була членом партії бодай через шість місяців і не з'єдинила ся з партією через активну участь в її праці.

12. Всї кандидати до якогобудь законодатного чи адміністративного тїла, мають вперед підписати резиґнаційні папери з вільним місцем полишеним на дату, перед офіціяльною номінацією і зложити її у своїм відділї.

13. Резиґнаційні папери підписані членом партії вибраним до провінціонального або домініяльного парляменту мають передержувати спільно в опіцї його відділ і Окружний Комітет; в випадку трудности справу можна рішити через референдум.

14. Котрий небудь член української соціял-демократичної партії, вибраний на посла до провінціонального або домініяльного парляменту, має посьвятити кождого року чотири місяцї на організаційну роботу в провінції, або дати на своє місце заступника.

15. Котра небудь особа може вступити до партії, як свобідний член, коли признає конституцію і членське з'обовязанє, зголошуючи ся до Екзекутивного або Окружного Комітету в провінції, в якій проживає. Такий член має платити 25 центів місячної вкладки.

16. Жадна особа не може стати членом позамісцевого відділу, доки є відділ в місцевости, в якій вона проживає.

17. Кождий віддїл повинен назначити кольпортера, для ширеня соціялїстичної лїтератури і преси.

18. Кождий віддїл У. С. Д. П. має устроювати найменше два рази на місяць пропаґандові мітінґи, реферати або відчити. Коли є змога, повинно ся устроювати представленя і концерти.

19. Кождий член в віддїлї обовязаний знати плятформу і конституцію партії. Орґанїзатори можуть іспитувати з того своїх членів що 3 місяцї.

20. Кождий, хто бажає стати членом віддїлу У. С. Д. П., має бути через цїлий місяць кандидатом на члена з правом дорадчого але не рішаючого голосу. За той час члени віддїлу мати муть спромогу переконатись, чи він є чесним і гідним товаришем, а він мати ме спромогу познакомити ся з порядками в партії. Після місяця віддїл рішає про приняте кандидата на дїйсного члена.

21. Бувші члени партії, котрі через недбальство, або роблене роздорів, або загалом шкоджене партії, оставили віддїл, або були з нього виключені, колиб були приняті з поворотом в члени, мають через 3 місяцї оставати кандидатами, а через 6 місяців не мають права рішаючого голосу, анї не можуть бути вибрані на жадний уряд.

22. Члена, що не сповняє своїх партійних обовязків, очернює своїх товаришів, ширить роздори, належить упімнути на мітінґу, або віддати під партійний суд, наложити на нього кару а коли заходить потреба то і виключити його з членьства, та оголосити в партійнім орґанї. На случай неслушного засуду, найлїпше передати цїлу справу Екз. Ком.

23. Секретарі всїх віддїлів У. С. Д. П. повинні

опублікувати кождого місяця в партійнім органі імена нових членів, а хто би знав що небудь лихого про нового члена, той повинен про се сейчас повідомити секретаря Екз. Ко У. С. Д. П. а Екз. Ком. має сю справу полагодити.

24. Кождий член У. С. Д. П. управнений до горожанських паперів повинен постаратись стати горожанином Канади.

25. Кождий член У. С. Д. П. в Канаді мусить мати запренумерований "Роб. Народ".

26. Всякі непорозуміня і спори в віддїлах, на скільки вони не можуть бути полагоджені товариським судом мають бути передані до рішеня О. К., Окр. З'їздови, евентуально Екз. Ком. партії або й загальному з'їздови.

27. Члена або членів партії, котрі зі своїми зажаленями або закидами проти члена або членів, заряду або зарядів партії, не віднесуть ся до відповідних партійних інстанцій (до віддїлу, Окружного Заряду, Окр. З'їзду, Екз. Ком., загального партійного з'їзду, або загального членьства партії), предкладаючи до своєї справи потрібні докази, але ширять інтриги, провокують і викликають роздори в партії, — має Екз. Ком. сейчас засуспендувати (усунути з партії), їх справу розглянути і коли окажуть ся виновними, їх зовсїм з партії виключити.

28. Про резиґнацію або евентуальні зміни в Екз. Ком. або Екз. Раді і на инших відвічальних партійних становищах — прим. в редакції "Р.Н." мають бути сейчас повідомлені всї віддїли У. С. Д. П.

29. Всякі фонди, збирані позамісцевими товаришами на всякі позамісцеві цїли мають переводитись за посередництвом Екзекутивного Комітету партії.

30. Два рази в рік, в місяцях цьвітни і жовтни, кождий відділ У. С. Д. П. має устроїти "червоний тиждень", протягом котрого спеціяльно має ся збирати пресовий фонд і нових передплатників для "Робочого Народа".

31. У всіх справах необнятих статутом У. С. Д. П. має тая-ж руководити ся конституцією Канадийської Соціял Демократичної Партії. Всяке доповнюване конституції У. С. Д. П. і її зміна має бути згідна з духом конституції Канадийської Соціял Демократичної Партії.

ВКАЗІВКИ

ДЛЯ ОРҐАНІЗОВАНЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ І ПРАВИЛА ФОРМАЛЬНОГО ВЕДЕНЯ ЗБОРІВ.

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ОРҐАНІЗОВАНЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ І ПРАВИЛА ФОРМАЛЬНОГО ВЕДЕНЯ ЗБОРІВ.

Кождий український робітник, котрий став сьвідомим соціялїстом повинен сповняти обовязки супроти своїх братів робітників cереїд яких живе.

Кождий соціялїст повинен піддержувати і читати соціялїстичні часописи, належати до юнії, старати ся ширити часописи і книжки які видає Соціял Демократична Партія.

В кождім місті в Канаді, де лише живе українське робітництво і має свої товариства, можна здобути бодай кількох передплатників для соціялїстичної ґазети. Але само ширенє соціялїстичної преси не буде аж сповненєм всіх обовязків, члена С.Д.П.

Є дуже богато таких місцевостий, де не то що нема соціялїстичної орґанізації серед українських робітників, але де українські робітники про соціялїзм майже нїчого не знають і не чують.

Коли соціялїст замешкає в такій місцевости, то вже від самого початку повинен думати про се, в який спосіб скликати віче, спровадити бесідника і познакомити народ з цїлями і стремлїнями соціялїзму.

Відтак повинен приєднати собі хоч кількох робітників, з яких можна заложити соціялїстичний відділ. Се дасть ся легко зробити, коли переконаєте знакомих робітників, щоби собі запренумерували соціялїстичну часопись.

Як вони будуть читати соціялїстичну часо-

пись хоч з пів року і як перечитають кілька соціялїстичних брошур, то певно можуть стати під валиною для заснованя орґанїзації.

Коли вже тихою працею здобудете кількох прихильників, порозумійте ся з головним зарядом Укр. Соц. Дем. Партії щоби вам вислали бесїдника чи орґанїзатора.

ЯК СКЛИКАТИ ПЕРШІ ЗБОРИ?

I. Як в даній місцевости нема нїякої соціялїстичної орґанїзації, то треба зажадати від Укр. Соц. Дем. Партії крім бесїдника також друкованих вдіозв і оголошень. Але найважнїйше впевнитись, чи бесїдник приїде і чи можна дістати льокаль (галю, порожний штор і т. д.) на збори, деби помістило ся більше число людий.

II. Коли се вже полагодить ся, належить що найменше на тиждень перед днем зборів помістити відозви на видних місцях (у склепових вікнах в сальонах) при тих вулицях, де мешкають українські робітники, а потім при помочи прихильників треба розкинути відозви у всїх фабриках чи копальнях, в яких працюють українські робітники. (Треба також роздати відозви (оголошеня) коло українських церков, в останню недїлю перед зборами).

III. Яко скликуючих збори належить підписати лише КОМІТЕТ і більше нїчого. Колиж в якій місцевости вже є українська соціялїстична орґанїзація, треба отверто заявити, що се за збори і хто їх уряджує.

IV. Заки ще бесїдник приїде, повинні ті що віче скликають порозуміти ся з своїми прихильниками і читачами соціялїстичної часописи, хто

має збори перевести, хто займеть ся продажею брошур і розданем, хто стояти ме при входї до льокалю зборів і хто ждатиме на бесїдника на стацїї (діпо), щоби запровадити його до місця зборів. І заки бесїдни приїде треба замовити у секр. Екз. Ком. У.С.Д.П. більше число часописей для роздання на зборах, а також кількадесять пять чи десять центових брошур до продажі.

Добре також спровадити зараз потрібні друки і інформацїї для повстаючого соціялїстичного відїілу.

Перед вікдритем зборів належить роздати (безплатно) часописи і розпсчати продаж брошур бо часто по зборах вже пізна пора і робітники спішать домів.

V. Нїм бесїдник зачне говорити, предсїдатель зборів повинен пояснити зборам цїль зборів, просити о спокій і терпеливе вислухане промови і заявити, що кождий буде міг забрати голос по скінченю промови, і що кождому буде можно ставити запити або противити ся словам бесїдника. Відтак предсїдатель зборів в кількох словах представляє бесїдника. Коли бесїдник має остатись в данїй місцевости довший час, і ще виголосити одну або більше промов, то **належить по скінченій промові і пер дискусією, повідомити загал, коли і де відбудуть ся слідуючі збори і про що на них буде говорити ся,** а рівнож попросити зібраних, щоби прийшли і привели знакомих.

VI. Де лише можливо, по скінченю промови бесїдника, предсїдатель зборів най завізве зібраних до зложеня добровільних жертв на оплачене галї і покрите коштів спровадженя бесїдника. А також най завізве тих, яким промова трафила до серця і ума, щоби по скінченю зборів лишились

в льокали, щоби порозуміти ся як закладати відділ соціялїстичний.

VII. На кождих зборах гарне вражінє робить спів або музика, отже, як що серед зібраних є люди, котрі можуть відсьпівати "Червоний Прапор", "Марселєзу", або инші подібні робітничі пісні, добре все починати і кінчити всї публичні збори співом.

Де лиш можна, треба попросити жінок і дївчат до збираня складок і до продажі брошур.

Коли вже всї, що хотїли забирати голос в дискусії висказали ся і бесїдник дав всїм відповідь, предсїдатель замикаючи збори, дякує всїм зібраним за участь і за уважне вислухане промови і просить, щоби при слїдуючій нагоді знова прийшли, та щоби привели своїх знакомих.

По скінченю зборів лишають ся всї ті, що їх скликували, на галї і повинні познакомити ся близше з тими з чужих людий, котрі бажають чогось більше довідати ся від предсїдателя зборів. Відтак предсїдатель повинен всїх, що лишились в галї зібрати коло себе, представити їм коротко а ясно цїль повстаючого відділу і рішити з охочими до вступленя, коли скликати мітінґ (збори) для формального заснованя відділу. **Треба зібрати імена і адреси кождого, що зголошуеть ся в члени відділу, підписати аплїкацію на чартер і роздати всїм по однім примірнику партійної конституції, за котру кождий член повинен заплатити установлену цїну, і попросити, щоби її уважно перечитали.**

ЗАСНОВАНЄ І ПІДДЕРЖАНЄ СОЦІЯЛІСТИЧНОГО ВІДДІЛУ.

В який спосіб наступає уконституованє (заложенє) соціялїстичних відділів, що бажають

вступити до соц. дем. партії, та яких треба вибрати урядників; які їхнї обовязку, відтак в який спосіб провадити всї мітінґи поясняє конституція Укр. Соц. Дем. Партії. Кождий, хто хоче заснувати відділ повинен вперед спровадити кілька примірників конституції від секретаря партії.

При заснованю відділу партії треба памятати слїдуюче:

1. Щоби основателями були робітники, що тішать ся найкращою опінією серед своїх краянів з даної місцевости.

2. Щоби більшість основателїв складала ся з людий вже троха осьвідомлених читанєм соціялїстичних ґазет.

3. Щоби на кождий уряд вибирати людий здібних і стало замешкалих в даній місцевости, аби вони могли як слїд сповняти свої обовязки.

Які є головні завданя соціялїстичного відділу?

1. Уладжуване як найчастійше публичних зборів при помочи добрих бесїдників.

Серед Українців замешкалих в Канадї дуже богато не уміють читати, а тих людий треба конче втягнути до соціялїстичного руху. Певно, що неграмотного (не вміючого читати) чоловіка, годї познакомити з цїлею робітничої справи при помочи книжки, отже таких може переконати лишень бесїдник.

2. Ширенє соціялїстичних ґазет і соціялїстичної лїтератури взагалї.

Робітники, що бажають успішно боротись за свій визвіл, мусять бути сьвідомими і чесними, а се можна осягнути лишень через стале, без переривне, о скільки можливо, читанє соціялїстичних часописий, а також брошур і книжок. То є також найліпша [illegible]ева поміч, яку відділ

може без ніяких жертв приносити соціялїстичним виданям, та причиняти ся до щораз більшого уліпшеня видань. Чим більше соціялїстична часопись має передплатників, тим більше може заспокоїти духові потреби і поглубити знане робітничої кляси.

Для Соціялїзму тим скорше настане день тріюмфу, коли кождий робітник буде читати і спомагати соціялїстичну пресу.

3. Докладане старань, щоби кождий український робітник, який навіть через якийсь час виступає проти соціялїстичної ідеї, став канадийським горожанином — виборцем сего краю.

Робітник без права голосованя, се так, як чоловік без правої руки; він анї себе, анї других боронити не може, бо не в силї.

Кождий соціялїст в часї виборів чи то льокальних чи краєвих, повинен віддати увесь вільний час на службу і користь орґанізації. Ті, що не мають права голосу можуть все таки бути помічними, можуть сповняти такі функції як: розписей і брошур на зборах вуличних і в ґалях, ношенє виборчих відозв по домах, продажа часо експедиція виборчої лїтератури в партійнім кватирі і адресоване коверт, або сповнюване обовязку сторожа в виборчих льокалях і т. д. Соціялїст, що не сповняє хоч одної із висше наведених праць — є лихим співробітником в своїй орґанїзації. Найлїпшим способом для побільшеня передплатників соціялїстичних ґазет, є поясненє потреби їх читаня на кождім публичнім мітінґу, — розношенє оказових чисел по домах. Кождий відділ повинен все уважати, щоби нї один член не відказував ся від сеї роботи.

Соціялїстичний відділ повинен відбувати мітінґ що найменше два рази на місяць. Один ли-

ше мітінґ повинен бути присьвячений т. зв. справам адміністраційним, себ то поладнаню внутрішних справ так відділу як партії. Всї инші збори повинні бути призначені для вишколення членів і прихильників, як в науці соціялїзму, так і в питанях практичної діяльности що до полїтичного руху робітничої кляси.

Кождий член повинен старати ся, — о скільки має до сего здібности — виробити ся в штуці публичних промов. До сего найкраще надають ся т. зв. дискусійні мітінґи. На них, серед знакомих облич кождий може забирати голос і набирати чим раз більшої вправи в промовах. Колиж знова в даній місцевости зовсїм нема людий здібних приготовити ся бодай до короткої промови, то один з членів, обдарований сильним голосом і виразною вимовою, повинен відчитувати на мітінґах якісь інтересні статї з соціялїстичних часописий, а навіть й ворожих, або уступи з якихсь поучаючих брошур, а відтак кождий з присутних, який котрогось реченя не розуміє, або з ним не зогджуєть ся, звертаєть ся до читача, або до голови мітінґу о пояснене.

Відділ повинен уладжувати часто забави, аматорські представленя і концерти. Се є добре средство для аґітації, а головно для здобутя гроший на аґітацію, а також на здобуте несьвідомих людий для соціялїстичної орґанізації, котрі не дуже охотно приходять на дискусійні мітінґи. Люди, чужі для соціялїстичної ідеї, котрі добре забавляють ся на соціялїстичних забавах, залишають і гублять страх перед самою ідеєю соціялїзму, а часто стають прихильниками соціялїстичного руху.

Члени відділу повинні жити з собою в згоді немов одна родина, повинні часто між собою ма

ти дружні зносини, запрошуючи одні других на родинні забави і т. п.

Від кождого члена соціялїстичної партії вимагаєть ся узнаня мети та прниятих більшістю способів до здобутя сеї мети і взагалї обовязком члена є підпорядковуватись всім рішеням. Але не належить нїколи відносити ся ворожо до тих членів, які в деяких справах не годять ся з більшістю, та мають на дані справи свої погляди. Нераз ненависть до поглядів, одного із членів, тому, що більшість думає инакше — є часто причиною до непорозумінь, до сварливих мітінґів, а нераз й до розбитя соціялїстичних відділів. Належить пошанувати переконане кождої людини, як що воно походить зі щирого серця.

Неможливим , щоби кождий чоловік думав однаково про все. Дуже бажаним є, щоби соціялїстичний відділ мав як найбільше членів, а цїла партія стремить до того, щоби під своїм прапором згуртувати всїх робітників.

На жаль серед робітничої кляси бувають і такі, яких приналежність до соціялїстичної орґанізації моглаб осліпити і понизити в очах суспільства цїлий рух і ідею. Тому при приниманю нових членів треба уважати, щоби вони були гідними співробітниками. Лучше мати лише 10 членів, але вибраних, як 50 яких будь, котрі або через лихе поведене, або ізза браку охоти до науки приносять соціялїстичній партії більше лиха як добра.

На адміністраційних мітінґах не треба ухвалювати ніяких важнїйших справ без належного і всестороннього обговореня їх всїма членами. (Найкраще обговорити важні справи на однім мітінґу, а голосоване відложити до слїдуючого). То нераз запобігає приниманю ухвал серед не-

розважного запалу, під вражінем хвилї, чого потім треба жалувати. Коли переходить якась ухвала належить уважати, щоби її виконати як найточнійше, — тоді члени набирають довіря і до себе самих і до організації. Легкодушного урядника, що не сповняє точно своїх обовязків не треба толерувати. Добрих і старанних членів і урядників належить довше оставити на якімсь уряді і від часу до часу їхню роботу похвалити, се їх не зіпсує, а заохотить до ще більшого стараня. До всїляких партійних властий треба звертати ся з довірем в братнім дусї; всї кореспонденції, рахунки і рапорти (звіти) належить полагоджувати точно і скоро, бо від сего в певній мірі залежить розвій партійної організації.

Предсїдатель адміністраційиних зборів, (як також і кождий член) повинен обзнакомити ся точно зі способом веденя зборів. Показчик веденя зборів знаходить ся в конституції.

Предсїдатель зборів повинен бути:

1. Токтовним в поведеню;

2. Бути безсторонним, розважним, і холоднокровним, головно в хвилях, коли збори прибирають острі форми.

3. Предсїдатель повинен старати ся звертати увагу на се, щоби о скільки можливо, кождий член забирав голос в дискусії. Від доброго веденя зборів залежить нераз добрий розвій соціялїстичних віддїлів. Тому то в таких віддїлах, де нема богато членів здібних переводити збори, треба вибирати предсїдателем одного члена через довший час, доки не виробить ся більше членів.

В таких місцевостях, де число Українців доходить до 500 осіб або й більше, кружки можуть покривати всї кошта веденя аґітації, себто скли-

куване віч, агітація виборча, спорваджуване літератури і часописий і т. д.

Треба тямити, що партія може дати своїм поодиноким відділам таку суму, яку вони вкладають до загальної партійної каси. Треба тямити і се, що з гроший, які наплнвають до партійної каси з податку, партія мусить покривати кошта організаторів і бесідників, мусить розширювати міліони безплатних друків в таких місцевостях, де рух соціялістичний проявляєть ся слабо або й зовсім про него не чути. А се все враз з удержанем головної канцелярії забирає великі видатки.

Розвій соціялістичних відділів залежить теж в певній мірі від становища, яке вони займають супроти всіляких українських товариств в даній місцевости.

Ніколи не треба забувати на факт, що члени иньших не соціялістичних органїзацій є рівночасно проти соц. органїзації, а вони всї складають ся з робітників, тому їх треба переконати, що вони як робітники повинні належати до соц. органїзації.

Треба погодити ся з фактом, що більшість українських робітників в Канаді се бувші краєві селяни, а декотрі під умовим зглядом стоять дуже низько. А звісно, що в соціялістичні ряди вступають лише найбільш сьвідомі робітники. Отже колй навіть деякі члени відносять ся до відділу байдужно, то і тим не треба зневірювати ся.

Найлучшим лїком на байдужність є завстидати байдужних людий більшою власною енерґією і більшим посьвяченем для органїзації. Кождий повинен працювати в своїм відділї кілько лишень може, а не оглядати ся і чекати на пра-

цю товаришів.

Добрий рядовик в соціялістичній армії ніколи не кине її рядів, хоч йому прийшло-б ся тільки самому лишити ся на своїм посту (становиску).

Найлучший соціяліст се той чоловік, який пильнує інтересів і добра своєї організації, так як власної дитини. Він зробить все, що буде міг, скільки позволять на се його сили, щоби там де вже істнує соціялістичний відділ доложити всіх старань, аби його піддержати, аби не допустити до його упадку. Він буде старати ся працювати в тім напрямі, щоби сей відділ остав на полю бою, аж до хвилї, коли настане соціялістичний лад.

Бороти ся з темнотою і ніколи не падати на дусі! —Отсе клич, який повинен ясніти в поміщеню кождого соціялістичного відділу.

По всі інформації як спроваджувати бесідників, як закладати відділи Української Соціял Демократичної Партії, як і звідки спроваджувати соціялістичні ґазети і книжки ,належить звертати ся до партійного секретаря.

ЯК ВЕСТИ ЗБОРИ.

1. ЗБОРИ бувають слїдуючі: масові для поширеня агітації. Збори делеґатів цілої орґанізації або з'їзду (конвенції).

Делеґатів з одного округа, або конференції.

Членів відділу.

Членів комітету.

2. Масові збори скликують агітаційні комітети (міжнародні або відділові).

З'їзд скликає Екзекутивний Комітет; конференції скликає льокальний комітет;

Збори відділу скликає рекордовий (протоколярний) секретар.

Засїданя комітетів скликають їх рекордові секретарі.

3. Кожді збори відкриває секретар і переводить вибір предсїдателя.

4. Предсїдатель є вибраний лиш на один раз і не може стало займати сего уряду.

5. На предсїдателя належить вибирати людий розважних, спокійних і вироблених в орґанізації.

Для вправ в провадженю зборів треба уладжувати специяльні дискусийні збори і дати нагоду всїм членам вести по черзї збори, прим. що пів години инший і в сей спосіб виробляти всїх членів на добрих провідників.

6. **Предсїдатель повинен знати докладно партійну плятформу, конституцію орґанізації і показчик веденя зборів.** Беручи за вихідну точку конституцію і показчик веденя зборів, предсїдатель має право і повинен відкидати всякі внесення незгідні з конституцією і не допустити до дискусії над ними. В таких случаях предсїдатель повинен покликати ся на відносний параграф і пояснити членам чому се робить.

7. Предсїдатель занявши свій уряд переводить вибір секретаря, там де нема сталого, а відтак відчитує денний порядок і піддає його під дискусію а відтак під голосоване. На народних зборах нема дискусії над денним порядком.

8. По затвердженю денного порядку предсїдатель приступає до першої точки денного порядку, а відтак, коли ся точка обговорена чи переголосована, до другої, третої, — до останньої.

9. Предсїдатель удїляє членам голосу, списує лїсту бесїдників і має обовязок уважати на ден-

ний порядок зборів і щоби внесеня, поставлені на письмі, були ясні і зрозумілі. Промови членів зборів повинні все відносити ся до поставлених внесень і "проти". В останнім случаю предсїдатель уважає, щоби члени не повторяли сего, що вже говорили вони самі, або инші члени, в даній справі і щоби говорили коротко і ясно.

10. Предсїдатель може на хвилину перебивати проомви бесїдників, коли уважає за відповідне дати вияснене, що до заходячих сумнївів. Предсїдатель все повинен бути безсторонним так супроти більшости як і супроти меншости зборів.

11. Предсїдатель взиває бесїдника до порядку, як що сей мимо зверненої йому уваги на далї держить ся уперто при своїм. По здоровім нашім мненю предсїдатель має право відібрати бесїдникови голос: а) в даній хвилї; б) на цїлий час обговорюваня даної справи; в) до кінця зборів.

12. На всїх зборах, а головно тодї як помічаєть ся нарушене партійної карности присутними членами, предсїдатель повинен з найбільшою строгістю держати ся правил веденя зборів і не позволяти забирати голос тодї, коли на місци зборів нарушено спокій.

13. Предсїдатель, як такий, не має права голосу в дискусії, але може записати ся на лїсту бесїдників як звичайний учасник зборів, одержуючи голос від свого заступника або секретаря.

14. Предсїдатель не має права голосувати з виїмком: а) підчас тайного голосованя при помочи карток, б) в такім разї, коли при звичайнім голосованю голоси роздїлили ся по половинї: за і проти. В останньому разї предсїдатель віддаючи свій голос, повинен вияснити, чому

так робить або може здержати ся від голосованя відложенем порішеня справи до слідуючих зборів.

15. Член зборів має право ставити внесеня або резолюції і забирати голос в дискусії.

16. Член зборів, який бажає забрати голос в даній справі повинен передовсїм зажадати від предсїдателя зборів удїленя голосу. Своє назвиско треба висказати голосно і виразно, або о скільки перейде відповідна ухвала — подати на письмі, щоби предсїдатель міг без помилки записати його на лїсту бесїдників.

17. Забираючи голос член повинен памятати о дневнім порядку, то значить, говорити лише про порушену справу. Не належить порушати особнстих справ, анї не вільно вести розговору особистого хороктеру з иншим членом зборів, а говорити тільки про саму справу.

18. Член зборів, завізваний предсїдателем до порядку, повинен сейчас примінити ся до сего зазиву, однак може забрати голос в справі формальній (наглій) і відкликати ся до зібраних. Коли нїхто із зібраних не поставить відповідного формального внесеня, справа відзисканя голосу впадає.

19. Щоби справа могла бути обговорювана, треба: а) щоби член, що одержав голос поставив внесенє; б) щоби се внесенє було піддержане другим членом; в) щоби предсїдатель подав внесенє до відома членів і щоби воно було відчитане ним, або секретарем.

20. Як що на деннім порядку є звіт урядника, делєгата, або комітету, по відчитаню звіту мусить бути сейчас поставлене внесенє приняти або відкинути цїлий або часть сего звіту і аж тодї може наступити дискусія над його змістом.

21. Всї внесеня комітетів можуть бути обговорювані, коли будуть піддержані одним із членів.

22. Ухвали чи рішеня зборів повинні бути висказані ось такими внесенями: а) внесенє резолюції, в якім є висказана опінія зборів про дану справу, та подане мотивів, якими збори руководили ся; б) внесенє звичайне, в якім збори приймають якийсь закон, або правило, відносно орґанізації або її части; в) внесенє зазиву припорученя або бажаня, в якім збори звертають ся до своїх урядників, комітетів або делєґатів; г) внесенє формальне, лишень в справі способу і порядку полагоджуваня справ на даних зборах; д) внесенє нагле, яке може бути поставлене лишень тодї, коли ходить о успокоєнє зборів, або о забезпеченє осіб ведучих наради, або тодї, коли вияснює ся справа, що мусить бути сейчас полагоджена.

23. До кождої справи мусить бути лишень одно внесенє за, а друге проти. Всї слїдуючі внесеня до сеї самої справи можуть бути ставлені в формі поправки, або додатку до поставлених вже внесень.

24. Коли в якійсь справі внесенє поставлено і піддержано, не можна ставити ніяких инших внесень, аж доки се не буде порішене, з виїмком внесень формальних і наглих.

25. Коли предсїдатель поставлене і піддержане внесенє відчитав, тодї воно не може бути відкликане, хіба, що на се згодить ся більшість членів.

26. Коли якась справа, що стоїть на деннім порядку, складаєть ся з кількох частин (прим. звіт або реферат) — тодї належить кожду частину розбирати з осібна і ставити по черзї відповідні,

частинні внесеня, котрі відтак належить доповнити загальним внесенєм (з евентуальними поправками).

27. Внесень формальних не можна ставити перед скінченем промови бесїдника, хіба що внескодавець має на приміті:

1). Ограниченє числа бесїдників до даного внесеня і вибранє ґенеральних бесїдників — одного або двох за внесенєм і тількиж проти внесеня. Ґенеральних бесїдників вибирають з поміж себе лишень записані на лїсти бесїдників.

2). Замкненє дискусії в даній справі.

3). Ограниченє часу промови кождого з бесїдників.

4). Приступленє до денного порядку над цїлою справою.

5). Відданє цїлої справи до полагодженя комітетови.

6). Припорученє Комітетови або вибраній комісії розглянути цїлу справу і предложити на слїдуючих зборах.

7). Удїленє комусь голосу по замкненю дискусії, або ще раз коли вже два рази говорив в тій самій справі.

8). Відкликанє розпоряджєня предсїдателя.

9). Відкликанє предсїдателя.

10). Відібранє голосу одному із членів, або удїленє йому нагани.

11). Поворот до дискусії наново.

12). Позволенє відкликаня внесеня.

13). Вияснєнє правил, — або внесеня — предсїдателем.

14). Короткий запит до попередного бесїдника о вияснєнє висказаного реченя, або невискаазної гадки.

15). Предложенє точок денного порядку.

16). Вставлене до денного порядку нової точки. Внесене таке ставить ся тоді, коли є поставлене нагле внесене і збори рішають, чи його розбирати меть ся зараз перед иншими, чи на кінци, по вичерпаню всїх точок денного порядку.

17). Вибране форми голосованя над даним внесенєм (тайне за картками, або явне за піднесенєм рук).

18). Відложене засїданя.

19). Замкнене засїданя.

28. ДИЦКУСІЯ починає ся з хвилею, коли предсїдатель завізве зібраних до забираня голосу в даній справі і зажадає поставленя внесеня.

29. Підчас дискусії не можна нікому говорити, доки не одержить права голосу від предсїдателя; предсїдатель повинен голосно виголосити назвиско бесїдника.

30. Коли один з зібраних говорить, то нікому иншому не можна йому переривати з виїмком предсїдателя (як сказа[illegible] пар. 11.) або котро[illegible]о з членів в справі наглій [illegible]зано в пар. 22 точка д. і пар. 27, точки 8, 1[illegible], [illegible]о.

31. При ставленю формальних внесень можна забирати голос і ставити внесеня по промові кождого з бесїдників.

32. До справ формальних предсїдатель повинен удїлити голосу без узглядненя черги кождому з записаних на лїстї бесїдників.

33. Внесенє формальне може мати лишень дві промови, одну за внесенєм а другу проти.

34. Внесенє формальне мусить бути піддане під голосоване сейчас по обох промовах.

35. В дискусії над звичайними внесенями ніхто не може промовляти більше як два рази в тій самій справі.

36. Внескодавцеви прислугує право трикрат-

ного голосу, при тім останній раз по вичерпаню лїсти бесїдників.

37. Можна ставити внесенє замкненя дискусії або ограниченя числа бесїдників за і проти внесеня (пар. 27, точки 1 і 2).

38. Коли є поставлене внесенє замкненя дискусії і піддержане, предсідатель повинен залагодити формальности в слїдуючім порядку:

а) запитать хто говорить проти;

б) запитати хто має намір ставити нові внесеня (поправки або додатки) в тій справі;

в) по перечитаню повинен запитати зібраних хто хоче промовляти до давних і нових внесень і відчитати лїсту до сего часу зголошених бесїдників.

г) по записаню на лїсту ново зголошених бесїдників повинен перевести голосованє над формальним внесенем замкненя дискусії.

39. Голосованє починає ся в хвили, коли по замкненю дискусії лїста бесїдників вичерпана, або коли нїхто більше не жадає голосу, о що предсїдатель повинен формально запитати.

40. Голосованє над внесенями переводить ся в отсей спосіб:

а) коли є лишень одно внесенє за, а друге проти, **то наперед дае ся під голосоване проти, а відтак за;** як що оба внесеня не перейдуть справа упадає;

б) як що внесенє є з додатками, то найперше даєть ся під голосованє внесенє а відтак додатки в такім порядку, як вони були ставлені.

в) коли внесенє є з поправками, то найперше треба дати під голосованє внесенє разом з поправкою, найдальше сягаючою, а відтак само внесенє. Найдальше сягаючим внесенем є таке, котре відкладає справу на довший час, або вза-

галї улекшує її полагоджене, або є найбільш радикальне, що до свого характеру.

Коли внесене складає ся з частин, або з ряду точок, то за згодою внескодавця можна його поділити: брати під голосоване кожду точку з осібна. В противнім разі внесене мусить бути переголосоване в цілссти.

41. В хвили, коли предсїдатель заявить, що дискусія є вичерпана і приступає до голосованя — ніхто вже не може одержати голосу до звичайних внесень, натомість можна забирати голос в справі голосованя (пар. 27. точка 17).

42. Голосоване може відбувати ся через повстане з місць, через піднесене рук, або за картками (тайне), або, вкінци, поіменне (явне).

43. Обчислене голосів переводить предсїдатель або секретар.

44. Коли предсїдатель завізве зібраних до голосованя, **тодї абсолютно ніхто не може одержати голосу.**

45. По скінченім голосованю коли вислїд видає ся непевним, можна формально зажадати нового голосованя.

46. **Член не може голосувати в справі, що дотичить його самого.**

47. Справа, раз переголосована не може бути ще раз розслїджувана на тих самих зборах, анї на їх продовженю, як що збори були відложені. Можна її за то розслїджувати на слїдуючих зборах, або, єсли справа більшої ваги, на зборах, скликаних спеціяльно в тій справі.

48. Всї ухвали переходять звичайною більшістю голосів присутних з виїмком низше поданих, які вимагають більшости двох третин голосів. Ось вони:

а) опрокинене ухвали принятої на поперед-

них зборах;

б) в справі наглого внесеня (пар. 27, т. 16).

в) уділене догани членови зборів (пар. 27, точка 10).

г) навернене дискусії наново (пар. 27, т. 11).

д) виключене члена з орґанізації.

49. Коли до комітету або комісії є вибрані кандидати, з поміж котрих один не одержав вимаганої більшости голосів, в такім разї, що до них належить перевести нові вибори.

50. **Quorum.** Засїданє даної орґанізації може бути відкрите лишень в такім случаю, коли в місци засїданя находить ся признана ухвалами орґанізації потрібна до того скількість членів, примiром: половина, дві третих і т. д. Колиж подібної формальної ухвали орґанізація не перевела, то звичайно збори можуть бути отворені і признають ся правосильними при всякім числї присутних членів.

ЯК ОРҐАНІЗУВАТИ ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Орґанізатор котрого небудь з істнуючих відділів, або обїздний орґанїзатор, чи хто небудь з осьвідомлених вже товаришів, котрий хоче закладати новий відділ, повинен поступати згідно з слїдуючими правилами:

1. Перед скликанєм зборів належить звернути ся до секретаря Екзекутивного Комітету У. С. Д. П. за всїлякими потрібними друками і інформаціями.

2. Збори орґанізаційні повинні складати ся що найменше з пять осіб, бо пять або більше осіб може заложити відділ У. С. Д. П., як що узнають конституцію Соц. Дем. Партії.

3. По зясованю плятформи і конституції С. Д. П. належить візвати зібраних, щоби приступили до стола ті, що хочуть вступити до У. С. Д. П. і бути членами відділу.

4. Кождий, що вступає до відділу повинен вписати своє імя, назвиско, адресу і рід занятя на приготовану орґанізатором лїсту членів і підписати аплїкацію на члена Соц. Дем. Партії.

Перед підписанєм аплїкації на члена У. С. Д. П. орґанїзатор або предсїдатель зборів повинен всїм бажаючим стати членами орґанїзації перечитати на голос зголошенє або аплїкацію, котру найде в конституції Соц. Дем. Партії і котра є поміщена на початку сеї книжки. Кождий новий член мусить згодити ся на отсю заяву:

"Я, низше підписаний, узнаючи клясову боротьбу між клясою робітничою з клясою капіталїстичною, як також розуміючи конечність з'орґанїзованя робітничої кляси в полїтичну партію, відрубну і противну в своїх стремлїнях всїм полїтичним орґанїзаціям, заснованим капіталїстичною клясою, отсим заявляю, що:

Я зірвав звязь з всїма иншими партіями, а приймаю конституцію і плятформу Соціял Демократичної Партії за свою разом з її основами полїтичної боротьби і отсе зголошую ся о принятє мене на члена згаданої Партії".

5. Найменше пять осьвідомлених і вироблених орґанїзаційно членів нового відділу повинні підписати аплїкацію на чартер, який відділ мусить одержати від Партії за посередництвом Екз. Ком. У. С. Д. П.

6. По укінченю висше наведених формальностий, орґанїзатор відділу повинен завізвати записаних членів відділу до вибору предсїдателя засїданя.

7. Вибраний предсідатель відкриває перше **організаційне** засідане членів нового відділу і взиває їх до вибору сталих урядників відділу в тім порядку, який подано в конституції, точка 8.

8. По виборі урядників належить назначити висоту місячного податку від кождого члена, відділу **не менше 25ц.** — Назначений податок належить зложити сейчас на місци.

9. Дальше належить назначити місце (льокаль) і день в місяцю сталих регулярних засідань відділу і, о скільки члени бажають, надати назву відділови.

10. По полагодженю тих найважнійших формальности відділ може полагоджувати всї инші справи, які членам можуть прийти на гадку для добра організації будучої праці.

11. По першім організаційнім засіданю, ново-вибраний секретар рекордовий і кореспонденційний повинен вислати до секретаря Екзекутивного Комітету Української Соціял Демократичної Партії через Окружний Комітет (коли такий істнує) отсї дані:

а) Лїсту ново-вписаних членів відділу.

б) Підписані аплїкації членів.

в) Підписану аплїкацію на чартер.

г) Гроші з заплаченого податку від кожного члена, але не менше як 20 ц. від члена.

д) Докладний протокол з минувшого організаційного засіданя.

12. По одержаню чартеру (права на істноване відділу) належить зараз скликати засідане відділу і розпочати сталу правильну діяльність після правил, конституції Партії.

13. Належить тямити на отсї практичні рації:

а) Належить тямити, що і женщини мають

право належати до соціялїстичних відділів і можуть бути вибраними на уряди. Участь женщин в партійній роботї є для нас дуже важна.

б) По розпочатій праці в ново-заснованім відділї добре є переводити вибір нових урядників вже по трьох місяцях. Може трапити ся, що за сей час зявлять ся, або вироблять ся лучші від тих, яких вибрано на початку.

Секретарі, і рекордовий і фінансовий повинні все мати докладні адреси всїх своїх членів і адресу кожного нового члена треба втягнути до книжки. Так само належить занотувати всїлякі зміни адресів старих членів.

Памятайте на клич: "ПРОЛЄТАРІ ВСЇХ КРАЇВ ЄДНАЙТЕ СЯ!"